

REFORMA SĄDOWA

M I E S I Ę C Z N I K

POŚWIĘCONY

NOWYM USTAWOM PROCESOWYM

Prenumerata wynosi:

Rocznie 5 koron
Półrocznie . . 2 kor. 50 h.
Numer pojedynczy 1 kor.

ADRES

Redakcyi i Administracyi

L w ó w,

ul. Sobieszczyzna 1 4.

REDAKTOR I WYDAWCA: ROMUALD A. LEWANDOWSKI.

Lustracye sądowe.

(Ciąg dalszy.)

Jakkolwiek przy każdej sposobności należy nastawać na to, aby przepis §. 183 p. c. zastosowywano we wszystkich owych wypadkach, gdzie przez dostarczenie do rozprawy ofiarowanych w skardze środków dowodowych uniknie się odroczenia rozprawy, to jednak wykraczałoby to przeciw ekonomii procesowej i narażałoby strony na niepotrzebne koszty, gdyby w każdym wypadku bez względu na wartość przedmiotu sporu, a w szczególności i wówczas, gdy prawdopodobnie do sporu nie przyjdzie, już przy wyznaczeniu rozprawy wydawano zarządzenia względem dostarczenia kosztownych nieraz środków dowodowych.

69) Uwagi o merytorycznej stronie załatwień sądowych.

Przy audyencyi wyznaczonej do rozprawy nad wnioskiem o przywrócenie do pierwotnego stanu można zawsze zawrzeć ugody w sprawie głównej. Jeżeli przez zawarcie ugody spór w całości (iu toto) umorzono, w takim razie z chwilą, w której ta ugoda przysłała do skutku, wnioski na przywrócenie pierwotnego stanu stają się bezprzedmiotowymi.

W myśl przepisu §. 54 p. c. mają strony przedłożyć sądowi spis kosztów sporu, natomiast sędzia nie ma obowiązku poszczególniać w wyroku tych kosztów; wprowadzie ryczałtowe oznaczenie nie jest w każdym wypadku zalecenia godnym, jednak c. k. Ministerstwo sprawiedliwości jest zdania, że sądy silnie zatrudnione, w sprawach pojedynczych, stereotypowo się powtarzających, mogą pomijać wyszczególnianie żądanych kosztów (n. p. koszty taryfowe). W tego rodzaju wypadkach może i sędzia przyznać kwotę ryczałtową zamiast sprawdzać poszczególne pozycye i razem je zliczać.

Uwaga, że przy zwrocie skarg w myśl §. 84 p. c. po bezskutecznym upływie terminu należy uchwałą orzec, że skargę uważa się jako cofniętą, nie jest trafną, gdyż w myśl §. 12 rozp. min. z 15 października 1898 str. 31 dz. rozp. min. tego rodzaju sprawy należy uważać jako załatwione z ostatnim dniem roku, powyższego rodzaju uchwała jednak nigdzie nie jest przypisaną. (Rozp. min. z 22. stycznia 1901 L. 23672/00 do Gorlic).

Uchwały dowodowej zarządzającej przesłuchanie strony pod przysięgą nie należy w protokole rozprawy uzasadniać, natomiast należy powody, dla których jedną ze stron przesłuchano pod przysięgą, podać w uzasadnieniu wyroku. (Rp. min. z 22 stycznia 1901 L. 26362/00 do Krosna).

71) Czy kancelarya sądowa traktuje i przechowuje akta stosownie do przepisów instrukcyi? Należyte przestrzeganie wskazówek §§ 128, 282 i 283 i. s.

Przeciwko zeszywaniu aktów w okładkę włożonych nie można podnosić zarzutu, jeżeli to postępowanie okazuje się odpowiedniem i przyczynia się do utrzymania porządku i ładu w toku czynności. (Rp. min. z 11 marca 1899 L. 3962. Ob. reskr. min. spr. z 14 sierpnia 1900 L. 16172. N. 241 zb. cz.).

IV. Sprawy egzekucyjne.

74) Prowadzenie rejestrów E, V i Nc. i rejestrów procesowych do spraw spornych pod poz. 85. wymienionych. (§. 17. o. e.)

Nawet przy samem zanotowaniu dozwolenia egzekucyi na aktach nie potrzeba wygotowania uchwały dla organu wykonawczego (w sądach z małym zakresem czynności), zwłaszcza, że organ ten może przeglądnąć wygotowanie uchwały dla zobowiązanego przeznaczonej, — (Rp. min. z 14. lipca 1899 L. 11567/99).

Jeżeli organa wykonawcze wstrzymują się z wykonaniem czynności egzekucyjnej z tego powodu, ponieważ zobowiązany przedkłada pocztowy receptis nadawczy na kwotę posłaną wierzycielowi przekazem pocztowym lub potwierdzenie wpłacenia kwoty tej na konto czekowe wierzyciela, natenczas dokumenty te należy tylko wtedy odebrać od zobowiązanego, jeżeli wypłała nastąpiła dopiero na krótki czas przed pojawieniem się organu wykonawczego tak, że prawdopodobnie zawiadomienie adresata o odejściu przekazu pocztowego, względnie o złożeniu kwoty na jego konto w urzędzie pocztowych kas oszczędności nastąpić nie mogło; w tym wypadku bowiem zobowiązany mając w ręku receptis nadawczy, względnie potwierdzenie nadania kwoty czekiem, może jeszcze za oddaniem tych dowodów wpłaconą kwotę napowrót otrzymać; aby tedy temu zapobiedz, należy w takich wypadkach powyższe dokumenta pocztowe zobowiązanemu odebrać.

(Rp. min. z 29 lip. 1899, l. 18319/99).

Nieprawidłowem jest na wniosek zobowiązanego, który przedkłada receptis nadawczy, albo kupon pocztowej kasy oszczędności, zastanawianie odrazu egzekucyi, poprzednio należy przesłuchać egzekwującego wierzyciela.

(Rp. min. spr. z 30 maja 1899 L. 11781/99).

Co do obowiązku ostemplowania tych dokumentów pocztowych, w razie dołączenia ich przez organ wykonawczy do odnośnego protokołu jako załączników, ob. § 11 ust. o należ.

Osobno wynagradzanego wywoływacza nie należy przybierać do licytacji.

Co do używania sługi sądowego przeprowadzającego licytacją do równoczesnego oszacowania należy wskazać na obfitą w korzystne wyniki praktykę w tym kierunku przez wiedeński sąd egzekucyjny wprowadzoną. (Rp. min z 10 kwietnia 1899 l. 7701/99).

Nagany godnem jest zbyt częste używanie notaryuszy przy wykonywaniu egzekucyi z pominięciem wskazówek zawartych w §. 24 o. e. (Rp. min. z 30 maja 1899 l. 11781/99).

Licytacje ruchomości „za zgłoszeniem się“ nie powinny się zdarzać (Rozp. min. z 30 maja 1899 l. 11781/99).

Dokumentów adjudykacyjnych (poświadczeń urzędowych, co do udzielenia przybicia i dopełnienia warunków licytacyjnych) nie należy wystawiać, gdyż w myśl §. 237 o. e. są one zbędne, a i tak nie sędzia hipoteczny, lecz sędzia egzekucyjny dozwala wpisu (Rozp. min. z 30 maja 1899 l. 11781/99).

Wykreślenie prawa zastawu dla roszczeń wierzycieli, zaspokojonych z ceny kupna, następuje na podstawie wykazanej aktami zapłaty — nie potrzeba wystawiania przez wierzycieli osobnych kwitów (Rozp. min. z 30 maja 1899 l. 11781/99).

Nieprawidłowem jest wdrażanie postępowania po myśli §. 47 o. e. w razie bezskuteczności egzekucyi administracyjnej prowadzonej celem ściągnięcia zaległości zakładu ubezpieczenia robotników od wypadków (Rozp. minist. z 26 czerwca 1899 l. 14034).

77) Czy prawidłowo się postępuje przy zastanowieniu, ograniczeniu i odłożeniu egzekucyi?

Przepisane w §. 40 o. e. przesłuchanie egzekwującego wierzyciela nie wymaga jego osobistego stawiennictwa w sądzie, lecz z reguły w myśl §§. 56 i 55 o. e. może być zastąpione zażądaniem pisemnego oświadczenia się (Nr. 108 form. egz). W szczególności, jeżeli egzekwujący wierzyciel nie mieszka w okręgu sądu egzekucyjnego, należy w tej mierze zaniechać rekwirowania sądu jego zamieszkania, lecz tylko zażądać pisemnej deklaracji.

Nie potrzeba nakłaniać zobowiązanego, który przy wykonaniu zajęcia dokumentami wykazuje zaspokojenie wierzyciela, do uczynienia wniosku na zastanowienie egzekucyi; w takich wypadkach winien organ wykonawczy spisać protokół wolny od stempla (form. egz. 158), a wierzyciela należy zawiadomić form. egz. Nr. 99.

Zaniedbanie przewidzianego w §. 207 o. e. czternastodniowego terminu nie jest całkiem niewątpliwe (ist nicht ganz unbedenklich), jeżeli dla wierzytelności egzekwującego wierzyciela nie ciąży jeszcze żadno prawo zastawu, gdyż może on zamierza możliwie zrobić użytek z §. 208 o. e. Może także być zamiarem egzekwującego wierzyciela lub wierzyciela przystępującego zabezpieczyć ciężące prawa zastawu w porządku adnotacyi wdrożenia postępowania licytacyjnego. (Rozp. min. spr. z 3 października 1903. L. 14126/3 do Jasła).

79) Jaki przeciętnie upływa czas od wejścia wniosku na przymusową sprzedaż a) aż do przedsięwzięcia oszacowania; b) aż do terminu licytacyjnego?

Oszacowania należy przyspieszać. Przeciw ocenicielom należyście zawezwanym - którzy bez dostatecznego usprawiedliwienia się nie zgłaszają się do wykonania oszacowania i w ten sposób termin udaremniają, należy postąpić w myśl §. 78 i 354 o. e. Nadto należy zastosować §. 13 ord. szac. (l. 5661/00).

Urząd podatkowy jest w myśl. reskr. min. skarbu z 13 lutego 1898 l. 6892 (dz. rozp. min. spr. z r. 1898 str. 59) obowiązany dostarczyć dat katastralnych najpóźniej do dni 14. Opieszałość urzędu podatkowego w tym kierunku nie może stanowić żadną miarą powodu odroczenia oszacowania, lecz organ wykonawczy ma w takich wypadkach postarać się o te daty w krótkiej drodze przez wejrzenie do operatów katastralnych i poczynienie zapisków (instrukcyja dla org. wyk. II rozdział ustępn 15).

Do odrębnego przedłożenia warunków licytacyjnych nie potrzeba osobnego podania.

81) Badanie protokołów rozpraw działowych i uchwał działowych.

Słusznie wytyka się sądom, że w uchwałach działowych wbrew przepisowi §. 237 o. e. zarządzają z urzędu wpis prawa własności nabywcy, wykreślenie adnotacyi odnoszących się do postępowania licytacyjnego i nie przyjętych przez nabywcę ciężarów; niesłusznie jest jednak zapatrywanie, jakoby to wszystko miało następywać na wniosek dopiero po prawomocności uchwały działowej. Przepis § 237 o. e. czyli co do tych hipotecznych wpisów i wykreśleń różnicę. Wedle ustępu pierwszego §. 237 o. e. może nabywca już przed rozdziałem ceny kupna żądać hipotecznego wpisu nabytego z przybiciem prawa własności na przymusowo sprzedanych nieruchomościach, wykreślenia adnotacyi przymusowej sprzedaży, udzielenia przybicia i wszystkich innych do postępowania licytacyjnego odnoszących się hipotecznych adno-

tacy, jeżeli wykaże wczesne i prawidłowe wypełnienie wszelkich warunków licytacyjnych, a tylko wykreślenia wpisanych na sprzedanej nieruchomości, a przez nabywcę nieprzyjętych ciężarów i praw należy dozwolić na wniosek nabywcy dopiero po prawomocności uchwały działowej (§. 237 § 3 o. e.).

Rozdział ceny kupna.

Rozprawa działowa, wyznaczenie audyencyi, zarządzenia w myśl §. 341² i. s. Wygotowywanie uchwał działowych (Reskr. min. z 22 kwietnia 1899 L. 9071, intym. Praes. 8893/99 Lwów). Rozp. min. co do zastosowania nowych ustaw egzekucyjnych z 29 września 1898 L. 24710 intym. reskr. praes. lwow. 13547/98.

Czasokres wpływający do wykonania zajęcia powinien być ile możności jak najkrótszy (Rozp. min. z 8 września 1899 L. 15252).

Władze asygnujące i kasy kolei państwowych (§. 295 o. e. w XX. zeszyście dz. rozp. min. z r. 1899).

82) Czy gotówka w sądzie w toku postępowania egzekucyjnego złożona bywa korzystnie lokowaną? (§§. 77 o. e. 152 i. s.)

W jaki sposób odbywa się wydawanie gotówki i fruktyfikatów? (§§. 236 i 287 o. e.)

Odpowiedzi na to pytanie bywają po największej części niedokładne.

Co do przepisanego w §. 236 o. e. wniosku na wydanie gotówki w toku postępowania na nieruchomości do depozytu sądowego złożonej ob. przykłady protokołów na audyencye rozdziałowe (str. 22 nr. 5). Sąd wykacza przeciw przepisowi §. 138. o. e. i §. 113 i. s., jeżeli w postępowaniu licytacyjnym na nieruchomości wadyum przez najwięcej ofiarującego złożone tudzież cenę kupna przechowuje w księdze pieniężnej; wadyum należy do sądowego depozytu, gdzie również strona bezpośrednio cenę kupna ma złożyć.

W postępowaniu egzekucyjnym mobilarnem rzadko kiedy jest wskazaniem fruktyfikowanie gotówki, natomiast należy dążyć do tego, aby rozdział ceny kupna i wydanie jej z urzędu nastąpiło jak najspieszniej. Ob. reskr. min. z 3 sierpnia 1901 L. 13314/1 i okólnik z 18 kwietnia 1901 Praes. 5285/17 w/l. (N. 277 dod. I zb. cz. Prez. wyż. S. kr. we Lwowie z 21 września 1901. Prez. 11455/27/w/1 N. 301 dod. I zbioru czerwonego).

Przy tem pytaniu należy dokładnie przedstawić postępowanie, którego przestrzega sąd przy wydawaniu kwot złożonych w toku postępowania egzekucyjnego. Należy więc zbadać, czy wydawanie następuje z urzędu, czy też tylko na wniosek strony, czy przed wydaniem następuje realizacja fruktyfikatu, czy ją skutecznie urząd depozytowy, czy też dzieje się to za pośrednictwem prowadzącego księgę pieniężną i t. d. (Rozp. min. z 9 sierpnia 1900 L. 14690 do Tyczyna).

Fruktyfikacja gotówek może nastąpić bez kosztów, bez wydatków na portoryum i bez opłaty taksy, jeżeli gotówkę przesze się natychmiast sądowemu urzędowi depozytowemu tej miejscowości, w której znajduje się dotycząca instytucja kredytowa, z wezwaniem, aby ją ulokował na $\frac{0}{0}$, a odnośny fruktyfikat odesłał posyłającemu urzędowi depozytowemu (§. 3. rozp. z 13 stycznia 1900 N. 6. dz. u. p. i rozp. z 5 marca 1900 N. 12 dz. rozp. min. Rozp. min. z 3 lutego 1901 L. 22463/00 do Krościenka).

W pewnym wypadku skonstatowano w protokole lustracyjnym, że sąd udziela urzędowi podatkowemu jako depozytowi sądowemu w wykonaniu uchwały działowej polecenie, aby uprawnionym wydał przekazane im w uchwale sumy z przypadającymi od nich odsetkami, nie oznaczając cyfrowo odsetek; takie pojmowanie polecenia wydawczego nie odpowiada wcale przepisowi §. 17 instrukcyi z 28 lipca 1856 N. 131 dz. u. p., w myśl którego sąd jest obowiązany w poleceniu wydawczem podać także cyfrowo kwotę wydać się mających stronie odsetek (Rozp. min. z 18 marca 1901 L. 23671/00 do sądu w Liszkach).

Z wyjątkiem wadium składanego do rąk sędziego przeprowadzającego licytację żadnej innej kwoty w toku postępowania egzekucyjnego do sądu składanej urzędnik sądowy przyjmować nie może, kwotę tę bowiem winna sama strona złożyć w urzędzie podatkowym jako depozytowym.

Również i wypłatę złożonych kwot ma uskutecznić urząd podatkowy wprost dk rąk stron. (Reskr. min. z 3 sierpnia 1901 L. 13314 Nr. 301 dod. I. zb. czerw. Okólnio Prez. wyż. S. kr. we Lwowie z 21 września 1901 Praes. 11455 N. 301. dod. I. zb. cz.).

83) Liczba wypadków przeprowadzonych licytacji, w których: a) jeszcze wcale nie wdrożono postępowania działowego; b) jeszcze nie wydano uchwały działowej. Czy zwłoka jest usprawiedliwioną?

Zaraz po prawomocności przybicia następujące wdrożenie postępowania działowego jest z jednej strony upomnieniem dla nabywcy do spiesznego złożenia ceny kupna a z drugiej strony dla uprawnionych w myśl §. 154 o. e., aby ewentualnie uczynili użytek z prawa żądania relicytacji.

Audyencją do rozdziału ceny kupna należy natychmiast wyznaczyć, skoro jest wykluczone zaczepienie uchwały udzielającej przybicia lub wniesienia nadoferty; nie należy wyznaczenie tej audyencji czynić zawisłem od złożenia ceny kupna. (Rp. min. z 18. marca 1901 o. 25955/00 do Skawiny.)

84) Tymczasowe zarządzenia. Czy często z nich czyni się użytek? W jaki sposób sąd traktuje tego rodzaju wnioski?

Należy tu podać, czy sąd przy załatwieniu wniosków na wydanie tymczasowych zarządzeń postępuje surowo lub łagodnie, jakie wymagania stawia względem uprawdopodobnienia roszczenia i niebezpieczeństwa, czy w licznych wypadkach żąda złożenia kaucyi i t. p. (Okólnik Prezydium c. k. wyższego Sądu kraj. we Lwowie z 18. kwietnia 1901, Praes. 5285/17 W/1. N. 277 dod. I. zb. czerw.)

Kaucya nie może uzupełnić braku uprawdopodobnienia niebezpieczeństwa.

85) W jaki sposób traktuje komisarz egzekucyjny wymienione w §. 17 o. e. sprawy procesowe cywilne?

Komisarz egzekucyjny ma przeprowadzać rozprawę i rozstrzygać nietylko w sporach z §§. 35 i 37 o. e.; lecz we wszystkich sprawach spornych, wynikających z egzekucyj i sądowi egzekucyjnemu przekazanych (n. p. z §§. 128, 232, 306 o. e. Rp. min. z 10. list 1900 L. 16203 do Biecza.)

W ugodzie mogą strony ustanawiać dowolne terminy świadczenia, natomiast w wyroku może być wyznaczony tylko ustawowy termin świadczenia. (Rp. min. z 1. marca 1901 L. 25320/00 do Przeworska.)

W rubryce tej należy podać, jak komisarz egzekucyjny w tego rodzaju sporach zastosowuje procedurę cywilną.

Jeżeli mu przydzielono i inne sprawy procesowe, wtedy przy tej rubryce wystarczy powołanie się na odpowiedzi dane w rozdziale III dotyczącym się spraw spornych.

(Rp. min. z 18. marca 1901 L. 25605/00 do Mszany dolnej.)

86) Uwagi co do materialnej strony załatwień.

Odpowiedź na to pytanie winna zawierać ogólny sąd o materialnej stronie załatwień odnośnie do tych spraw, których akta lustrator przeglądał. (Rozp. min. z 4 grudnia 1899 L. 21136/99.)

Uwaga, że przeszkoda nie pozwalająca zastępcy prawnemu stanąć na terminie, nigdy nie usprawiedliwia odroczenia audyencji, może się odnosić tylko do tych

wypadków, w których okoliczność, na którą odnośny zastępca prawny się powołuje, nie stanowi przeszkody w rozumieniu §. 134, 1. p. c. (Rozp. min. z 7. grudnia 1899 L. 21220.)

Co do postępowania przy zastrzeżonej przysiędze świadka i przy (ewentualnem) ocenieniu rzekomo nie istniejących ciężarów należy wskazać na ogłoszone w dziale rozp. min. zesz. XVIII/98 przykłady protokołów rozpraw (str. 56, 57) i protokołów oszacowania (str. 6, 7). (Rozp. min. z 7 grudnia 1899 L. 21220)

Jeżeli do sądu wchodzi pisma przygotowawcze, a o tem uczyni się wzmiankę w sprawozdaniu lustracyjnem, w takim razie należy także wyjaśnić, jakiego rodzaju są te pisma, w jakim stadium postępowania je wniesiono, czy pisma te wniosły strony dobrowolnie, czy na żądanie sądu, lub czy też pisma te wniesiono tylko wyjątkowo w wypadkach §. 245, 1, p. c. Wyjaśnienia te umożliwią ocenę, czy nie przychodzą w postępowaniu powiatowem wypadki nadużywania pism przygotowawczych, czemu, chociażby wypadki takie tylko sporadycznie się wydarzały, zaraz z początku energicznie zapobiegać należy. (Rozp. min. z 16. lutego 1900 L. 25116)

Przeciw ustanowieniu turnusu między urzędnikami kancelaryjnymi przy wysyłaniu ich na realne oszacowania nie można wtedy podnosić żadnego zarzutu, jeżeli wszyscy urzędnicy kancelaryjni mają zupełne do tej czynności uzdolnienie.

Postanowienie §. 207 o. e. należy ściślej tłumaczyć, że przy zastanowieniu przymusowej sprzedaży w myśl §. 200^a o. e. w skutek odstąpienia egzekwującego wierzyciela w wypadkach, w których dla egzekwowanej wierzytelności wyjednano prawo zastawu już przed dozwoleciem przymusowej sprzedaży lub z niem równocześnie, wykreślenie adnotacyi hipotecznej odnoszącej się do przymusowego postępowania licytacyjnego, może być zarządzone także przed upływem oznaczonego w §. 207 o. e. czternastodniowego terminu, skoro ani egzekwujący ani przystępujący wierzyciel nie ma powodu do zrobienia użytku z upoważnienia zawartego w §. 208 o. e.

Z porównania §. 207 i z §. 208 o. e. wynika niewątpliwie, że przepis §. 207 o. e. ma jedynie ten cel, aby egzekwującemu wierzycielowi, który odstąpił od dalszego prowadzenia przymusowej sprzedaży, dać możliwość, wyjednania dla egzekwowanej wierzytelności prawa zastawu w porządku hipotecznej adnotacyi przymusowej sprzedaży na posiadłości podległej egzekucyi, które to przypuszczenie oczywiście nie ma miejsca wtedy, gdy egzekwowaną wierzytelność już przez prawo zastawu zabezpieczono. (Reskrypt ministerstwa sprawiedliwości do Białej z 2. kwietnia 1904 L. 561/4).

87) Samoistny zakres działania kancelaryi sądowej i przyjmowanie przez nią ustnych wniosków (§. 320 i. s.). Przygotowawcze opracowanie podań (§§ 324 i 260 i. s.). Sporządzanie uchwał przez kancelaryę sądową na podstawie notatki zezwalającej (Bewilligungsvermerk) (§. 56 u. o. i §. 194 i. s.). Używanie formularzy i stampiglii (§. 94 i. s.).

Zapisek w §. 260 i. s. przewidziany ma uskutecznić ten urzędnik kancelaryjny, któremu poruczono prowadzenie rejestru E, a nie oddział dla doręczeń i egzekucyj. (Obacz reskrypt ministerstwa sprawiedliwości z 14. sierpnia 1900. L. 16172. N. 241 zb. cz.).

91) Które organa wykonują: a) zajęcia i sprzedaż ruchomości; b) opisanie i ocenienie nieruchomości; c) wprowadzenie przymusowych zarządców.

Przy wyborze osoby w pewnym poszczególnym wypadku do czynności urzędowej zamiejscowej wydelegować się mającej nie ma rozstrzygać w pierwszej linii ustanowiony turnus, lecz rodzaj wykonać się mającej czynności, zdolności i wiadomości dotyczącego urzędnika (L. min. 4690/99).

Wykonywania zajęcia ruchomości przez urzędników kancelaryjnych należy zaniechać, a przeprowadzenie sprzedaży ruchomości tylko w wyjątkowych wypadkach im poruczać. (Rozporządzenie ministeryjne z 15. czerwca 1899. L. 10598/99). W razie potrzeby sługi sądowe, którym brak w tym względzie należytej rutyny, pouczyć ma komisarz egzekucyjny (Rozporządzenie ministeryjne z 16. czerwca 1899. L. 10748/99).

Istniejący w sądzie zwyczaj odbywania komisji zamiejscowych tylko w porach popołudniowych należy usunąć, gdyż przez to uniemożliwia się łączenie spraw n. p. przy wykonaniu egzekucyi. (Rozporządzenie ministeryjne z 27 grudnia 1899. L. 19832. Ob. uw. ad 142).

Z wyjątkiem szczególnie trudnych wypadków winni wprowadzać zarządców przy musowych słudzy sądowi (§. 335 o. e.).

Jeżeli pretensya egzekwującego wierzyciela przewyższa maksymalną kwotę, do której odbioru jest organ wykonawczy upoważniony, natenczas sługa sądowy nie powinien przyjmować zapłaty, lecz musi odesłać zobowiązanego do egzekwującego wierzyciela lub poczty. (Rozporządzenie ministeryjne z 16. czerwca 1899. L. 11998 do Grybowa).

Przedsiębranie czynności egzekucyjnych przez posłańców bezwarunkowo wzbronione a przez pomocniczych sług tylko wyjątkowo dopuszczalne. (Reskrypt ministerstwa sprawiedliwości z 30. grudnia 1902. L. 27522/02).

Jeżeli równocześnie dozwolono zajęcia i sprzedaży, należy do księgi egzekucyjnej wpisać najpierw zajęcia a osobno po przedłożeniu zajęcia sprzedaż. (Ob. N. 154 zb. czerw.).

93) Jaki czas upływa przeciętnie od dnia wejścia polecenia względem zajęcia do urzędnika dla doręczeń aż do przeprowadzenia zajęcia bez zgłoszenia wykonać się mającego?

Zajęcia bez zgłoszenia się w miejscu siedziby sądu należy przeprowadzać w przeciągu trzech, zresztą w przeciągu najpóźniej dni ośmiu. (Rozporządzenie ministeryjne z 22. stycznia 1901. L. 23672/00 do Gorlic).

Termin 3 względnie 8-dniowy powyżej podany liczy się od dnia wejścia odnośnego polecenia do urzędnika dla doręczeń a nie od dnia, w którym polecenie to otrzymał organ wykonawczy.

94) Badanie protokołów grabieży i postępowania organów wykonawczych przy zajmowaniu ruchomości. Czy ogranicza się egzekucją do potrzebnej miary i czy przestrzega się przepisów §§ 250 do 252 o. e.? Czy ocenienie przedmiotów zajętych przez organa wykonawcze jest pewne?

Wspomniane w tej pozycji „badanie“ odnosi się do przeglądu aktów przez lustratora, który ma w protokole lustracji podać wynik tego badania. Do badania przez komisarza egzekucyjnego odnosi się pytanie pod poz. 99 protokołu lustracji (Rozporządzenie ministeryjne z 8. sierpnia 1900. L. 14570).

95) Badanie protokołów sprzedaży ruchomości i postępowania przy tem organów wykonawczych. Czy przybiera się wywoływaczy i czy przyznaje im się należytość. (Dzien. rozp. min. spr. z r. 1899 str. 284). Odsyłanie ceny kupna wierzycielowi przez organ wykonawczy.

Co do odsyłki ceny kupna do pierwszego lub jedynego wierzyciela nie istnieje żadna wyższa granica; nie należy z tem mięszać przewidzianego w §. 333 i. s. ograniczenia ważnych sądowych w uprawnieniu do odbioru pieniędzy.

96) Czy często przychodzi do zastosowania sprzedaż z wolnej ręki (§§ 268 i 280 o. e.)? Jakiego rodzaju były odnośne przedmioty? Jak się przy tem postępuje?

Ponieważ instytucja sprzedaży z wolnej ręki jest jeszcze nową, przeto należałoby w odpowiedzi na to pytanie szczegółowo opisywać wypadki, w których sprzedaż taką przeprowadzono.

Lustratorowie powinni zalecać sądom powiatowym, aby przeprowadzały sprzedaż z wolnej ręki nie tylko w przypadkach przewidzianych w §. 260 o. e. w sądach powiatowych wiejskich rzadko się przytrafiających, ale sprzedaż taką także i wówczas stosowały, gdy na terminie licytacyjnym nie jawi się nikt chęć kupna mający albo na terminie tym ofiarowano mniej, aniżeli wynosi najniższa oferta.

W wypadkach takich należy wzywać wierzyciela egzekucją popierającego do uczynienia wniosku w §. 280² o. e. przewidzianego i gdyby zachodziła ku temu potrzeba, w odpowiedni sposób go pouczyć — chyba, że sąd uważałby za stosowniejsze zarządzić wspomnianą sprzedaż z urzędu, o ile naturalnie dalsze istnienie egzekwowanego roszczenia nie ulega żadnej wątpliwości.

Sztuki bydła będzie można z łatwością sprzedawać z wolnej ręki na najbliższym dniu targowym, inne przedmioty, w szczególności kosztowności i t. p., które na miejscu prawdopodobnie nie mogłyby być korzystnie sprzedane, należy wysyłać do innej miejscowości celem sprzedaży z wolnej ręki, oczywiście o ile znaczniejszy koszt transportu nie przemawiałby przeciw takiemu zarządzeniu. (Rozp. min. z 1. sierpnia 1900. L. 14406 do Nowego Sącza i okólnik Prezydium c. k. wyższego Sądu krajowego we Lwowie z 18. kwietnia 1901. Praes. 5285 17 W/1. N. 277 dod. I. zb. cz.).

Sprzedaż z wolnej ręki można także zarządzić z urzędu bez wniosku egzekwującego wierzyciela, co szczególnie jest do zalecenia przy towarach mających odbyć na regularnych targach (marktgängig). (Rp. min. z 22. stycznia 1901. L. 23672/00 do Gorlic, ob. rozp. min. z 24. kwietnia 1902. L. 10560).

97) Prowadzenie rejestru zajęcia i należącego doń alfabetycznego spisu imiennego. Czy przekreśla się nazwisko wierzyciela, którego prawo zastawu zgasiło?

Protokołów zajęcia nadsyłanych sądom w myśl rozporządzenia ministeryalnego z 30. grudnia 1896. N. 50 dz. u. p. przez polityczne władze egzekucyjne nie należy wciągać do żadnego rejestru, lecz tylko porównać z rejestrem grabieży i po ewentualnej adnotacyi zwrócić.

98) Do ordynacyi szacunkowej (§. 18).

Prawa rzeczowe należy uwzględnić przy kapitalizowaniu czystego dochodu. Najpierw należy prawa te na podstawie dokumentów hipotecznych ustalić (np. prawa paszenia) i wynik tych dochodzeń podać w protokole.

Wartość rocznego dochodu, jaki te prawa przynoszą, należy ustalić, wszystkie wzajemne świadczenia (np. czynsz za paszenie) należy potrącać, a resztę wedle analogii §. 21 ust. 6 ord. szac. skapitalizować. (Rozporządzenie ministerstwa z 12 lipca 1897. L. 15106).

Ze względu na brzmienie ordynacyi egzekucyjnej (dobra i grunta Landgüter und Grundstücke) mogłoby osobne obliczenie najniższej oferty dla budynków tylko tam być dopuszczalnym, gdzie one nie służą wyłącznie celom należytego zagospodarowania gruntów; ostatni wypadek będzie z reguły zachodził przy posiadłościach włościańskich. (Rp. min. z 20. lipca 1899. L. 16004/99).

99) Czy komisarz egzekucyjny bada, a w razie potrzeby prostuje protokoły zajęcia i sprzedaży tudzież protokoły oszacowania nieruchomości? Czy komisarz egzekucyjny przy oszacowaniach oznacza w każdym wypadku wartość szacunkową? (§. 30 ord. szac.).

Sędzia ma wartość szacunkową w myśl §. 30 ord. szac. oznaczyć wyraźnie przez zamieszczenie w aktach odpowiedniego zapisku. Samo wstawienie podanej przez znawców wartości szacunkowej do warunków licytacyjnych lub załatwienia protokołu oszacowania formularzem egz. N. 136 nie wystarcza.

V. Księga gruntowa.

100) Czy wszystkie wykazy hipoteczne mieszczą się w księgach należycie paginowanych?

§. 35¹ ustawy z 20. marca 1874. N. 29 dz. u. kr.

Sporządzanie nowych wykazów hipotecznych na luźnych kartkach jest niedopuszczalne. Tego rodzaju wpisy można skutecznie w myśl §. 43 rozp. min. z 18. maja 1874. N. 43 dz. u. p. tylko w należycie paginowanych tomach uzupełniających. (Rozp. min. z 10. czerwca 1899. L. 11818 do Tyczyna).

Ochrona ks. grunt. (str. 30 dz. rozp. min. spr.).

W celu ochrony ksiąg gruntowych od zniszczenia przez ustawiczne obracanie kart zalecono:

- 1) baczniejszy dozór stron wglądających w ksiągi gruntowe;
- 2) podanie na pierwszej karcie każdej księgi stronnicy, na której każdy pojedynczy wykaz hipoteczny się zaczyna albo też na każdej karcie u dołu z prawej strony (na miejscu niezadrukowanym) stampiglią albo atramentem uwidocznić liczbę wyk. hip. tak, aby w ten sposób przy otwarciu księgi liczba wyk. hip. zaraz w oko wpadła;
- 3) przybić obwieszczenie w urzędzie hip. zalecające stronom ostrożne obchodzenie się z księgami.

101) Prowadzenie dziennika i rejestrów. Zastosowanie czerwonych cyfer.

W dzienniku należy uwidaczniać daty doręczeń tylko co do tych osób, które w myśl ustawy hipotecznej mają być zawiadamiane, a nie także co do tych osób, których zawiadomienie przepisuje jedynie tylko ordynacya egzekucyjna. (L. min. 16233/99, 18094/99 do Pragi).

Pisemne sprawozdania o niemożności doręczenia uchwały hipotecznej należy wciągać do dziennika hipotecznego, a nie brać ich ad numerum. Liczba dziennika jest liczbą czynności, a instrukcyja sądowa nie zna adnumerowania liczby czynności. (Rozp. min. z 10. listopada 1900. L. 17817 do Myślenic).

103) Zaległości w załatwieniu.

Ustanowionych w § 127 i. s. terminów do załatwienia należy ściśle dotrzymywać. (Rp. min. z 21 czerwca 1899. L. 12586 do Limanowej).

Należy przy każdej sposobności zwracać uwagę na niegodne i demoralizujące antydatowanie sędziowskich załatwień. (Rozporządzenie ministeryalne z 2. lutego 1900. L. 27250/99 do Kęt).

106) Zaległości w doręczaniach. Liczba cyfr dziennika, w których jeszcze nie skutecznie wszystkich doręczeń, Dzień wejścia trzech najdawniejszych spraw*).

*) Ob. uw. do poz. 101.

107) Jaki upływa przeciętnie czas między wejściem, a doręczeniem podania hipotecznego?

Należy wytykać zwłoki w mundowaniu i doręczaniu uchwał hipotecznych zwłaszcza, że zaległości w mundowaniu w sprawach hipotecznych tem mniej dadzą się usprawiedliwić, ileż może tu znaleźć zastosowanie mechaniczne powielenie czystopisów w najobszerniejszej mierze. (Rozporządzenie ministerjalne z 21. lipca 1899. L. 13121/99).

Przeciętny termin 3—4 miesięcy jest za długi, należy go ograniczyć do 2 lub 3 tygodni. (Rp. min. z 22. stycznia 1901. L. 23672/00 do Gorlic).

Jako regułę przyjęć należy termin nie dłuższy nad dwa tygodnie. (Rozporządzenie ministerjalne z 18. marca 1901. L. 25 do Skawiny).

Przeciętnie od wejścia sprawy hipotecznej do jej doręczenia nie powinno więcej upłynąć niż 3 tygodnie.

108) Wykaz zamówionych wyciągów hipotecznych i odpisów ze zbioru dokumentów; zaległości w manipulacji.

Sporządzenie wyciągu hipotecznego wcale nie jest zawisłem od dostarczenia stempli; jeżeli strona zwleka z dostarczeniem stempli, należy ograniczyć się tylko do nocyonowania.

110) Czy przez przybicie ogłoszenia obwieszczono, której osobie poruczono przyjmowanie dokumentów i odpisów potrzebnych do wpisów, z urzędu uskutecznić się mających? (Reskrypt ministerstwa sprawiedliwości z dnia 6. czerwca 1883. N. 8330).

Jako funkcyonaryusza sądowego do przyjmowania dokumentów i odpisów od wpisów z urzędu wykonać się mających należy przeznaczać urzędnika prowadzącego księgę gruntową. (Rp. min. z 7. września 1899. L. 14954/99).

111) Wpisy z urzędu w myśl §. 2 ustawy z 23. maja 1883. N. 82 dz. u. p. Badanie postępowania i prowadzenia zapisku. Czy poucza się o tem strony przy doręczeniu dekretu przyznania spadku? Ile wypadków jest w toku? Czy nie dostrzega się jakiej zwłoki? (Por. §§ 1—5 rozp. z 6. stycznia 1899. N. 1. dz. rozp. min. spr.).

Jeżeli ilość wypadków, w których z urzędu zarządzono wpisy hipoteczne, jest uderzająco małą, w takim razie należy zbadać przyczynę tego zjawiska. — Jeżeliby skonstatowana przyczyna w tem polegała, że sąd zaniedbuje obowiązku pouczenia stron przy doręczeniu dekretu dziedzictwa, wówczas należy polecić sądowi, by na przyszłość udzielał stronom takie pouczenie, które doręczyć jednak należy podobnie jak dekret dziedzictwa nie notaryuszowi, lecz spadkobiercy. (Rozporządzenie ministerjalne z 23. sierpnia 1899. L. 14644/99).

Obowiązkiem jest sądu pouczać strony, że w myśl §. 2 ust. 4 z 23. maja 1883. N. 82 dz. u. p. nie potrzeba wcale wnosić osobnego podania przy przedłożeniu dokumentów i ich odpisów. (Rozporządzenie ministerjalne z 12. września 1899. L. 15786 Praes. lw. 9553).

Zarządzenie wpisu fikcyjnych (fictiver) praw własności z dekretu dziedzictwa bez starania się o przeprowadzenie działu spadku należy sądom wytykać i nastawać usilnie na przeprowadzenie działu spadku w toku przewodu spadkowego, gdyż w przeciwnym razie pomnożą sądy i tak już liczne wypadki, w których księgi gruntowe mimo faktycznie podzielonej własności wykazują wpisy według niewydziedziczonej części. Na tę okoliczność winni lustratorowie wszędzie szczegółową zwrócić uwagę. (Rozporządzenie ministerjalne z 19. czerwca 1899. L. 12127 do Ropezyc).

Strony nie potrzebują obok oryginału dekretu dziedzictwa przedkładać go w odpisie, skoro zgadzają się na to, aby oryginał przechowano w zbiorze dokumentów. (Rp. min. z 18. marca 1901. L. 25935/00 do Skawiny.)

112) Postępowanie, dotyczące przewrócenia zgodności księgi gruntowej z katastrem. Ilość wiszących wypadków; czy wyznaczono już termin? Ile arkuszy zgłoszeń nie porównano jeszcze z księgą gruntową? Odkąd? (Por. §§. 10 do 15 rozp. z 6. stycznia 1899 N. 1. dz. rozp. min. spraw.)

Liczne reskrypty i rozporządzenia Ministerstwa sprawiedliwości, dotyczące wpisów z urzędu i utrzymania zgodności ksiąg gruntowych z katastrem, są zebrane w rozp. min. z 6 stycznia 1899 N. 1. dz. rozp. min.

Co do prowadzenia zapisku i załatwienia przypomnień urzędowych ob. rozp. z 1. maja 1900 L. 8618 a ad 111 i 112/ob. wydane wprawdzie dla Tyrolu, ale obejmujące zasady i gdzieindziej obowiązujące rozp. min. z 6. stycznia 1899 N. 1. dz. rozp. min.

I tak przypomnień urzędowych sporządzonych na podstawie arkuszy zgłoszeń lub wykazów dyferencyjnych, na podstawie których, bez poprzednich dochodzeń, może nastąpić bezpośrednio wpis hipoteczny, nie należy wciągać ani do zapisku ewidencyjnego, ani do rejestru Nc., lecz tylko do dziennika hipotecznego (por. § 14 rozp. z 6 stycznia 1899 N. 1. dz. rozporządzeń ministeryalnych). Rozp. min. z 22. stycznia 1901 L. 23672 do Gorlic:

Do rejestru Nc. należy wciągnąć tylko odezwę urzędu podatkowego; na podstawie arkuszy zgłoszeń lub wykazów dyferencyjnych należy sporządzić urzędowe przypomnienia, które jednak także nie należą do rejestru Nc., lecz do zapisku ewidencyjnego II., o ile one nie dostarczają podstawy (jak n. p. przy zmianie kultury) do natychmiastowego wpisu hipotecznego lub do uwidocznienia zmiany na mapie hip. Dwukrotne wciąganie przypomnień urzędowych pojedynczych arkuszy zgłoszeń i wykazów nie należy nigdzie wciągać (do rejestru Nc. i zapisku II) byłoby bezcelową pisaniną. §. 14. rozp. z 6. stycznia 1899 N. 1. dz. rozp. min.)

Rozumie się jednak samo przez się, że nie należy zaniedbywać uwidaczniania na każdym przypomnieniu urzędowym tej liczby pozycyi, pod którą to przypomnienie wciągnięto do zapisku ewidencyjnego, co ma się skutecznici także na wszystkich następnym dalszych aktach (prośbach o termin i t. p. Rozporządzenie ministeryalne z 2. lutego 1900 L. 27250/99 do Kęt.)

114) Wykaz wypadków, w których zachodzi tego rodzaju różnica między księgą gruntową a katastrem, iż na razie usuniętą być nie może. Czy postępuje się przy tem z potrzebną ścisłością?

Ob. rozporządzenie min. z 2. lipca 1889 N. 35 dz. rozp. min. Z reguły z powodu małej wartości nie można uważać wypadku za niemożliwy do przeprowadzenia; w takim razie jest obowiązkiem sądu iść stronom na rękę, potrzebne dokumenta i oświadczenia spisać protokolarnie i w ten sposób starać się doprowadzić zgodę księgi gruntowej z katastrem. Jeżeli się rozchodzi o sprostowanie mylnych hipotecznych wpisów na karcie posiadania, pochodzących z czasów zakładania ksiąg gruntowych, wówczas należy postąpić w myśl rozporządzenia ministeryalnego z 26 października 1894 N. 40 dz. rozporządzeń ministeryalnych, według którego uporządkowanie stanu tabularnego nie jest dla strony prawie z żadnymi kosztami połączone (Rozporządzenie ministeryalne z 22. stycznia 1900 L. 26789/99 do Niska.)

115) Kto przeprowadza podziały gruntów i inne zmiany co do obszaru parcel w mapie hipotecznej? Prowadzenie zapisku co do wrysowań

w mapy. Ile wypadków jeszcze nie przeprowadzono i odkąd? (Rzp. min. z 13. czerwca 1894 N. 22 dz. rozp. min. spraw.)

Należy nalegać na przeprowadzenie podziałów w mapie hipotecznej. (Rozp. min. z 7. grudnia 1899 K. 21220/99.)

Należy tu również podać czas, od którego przeprowadzenie to zalega.

(Ob. okólnik Prezydyum c. k. wyższego Sądu krajowego we Lwowie z 5. października 1901, Prez. 15599/19 R/1. N. 304 dod. I. zbioru czerwonego).

Naczelnicy sądowi mają czuwać nad tem, by prowadzący księgi gruntowe, o ile są biegli w rysunkach, sami zajmowali się wrysowywaniem zmian w mapy hipoteczne, gdzie nie zachodzą trudności. (Ok. Prezydyum c. k. wyższego Sądu krajowego lwowskiego z 26. czerwca 1902. Praes. 7665/19 R/2.)

116) Czy plany przez strony przedkładane odpowiadają obowiązującym przepisom? (Rozp. z 7. lipca 1890 N. 149 dz. u. p.)

Skoro plany działów sporządzone przez osoby nieukwalifikowane są fałszywemi, nie należy upatrywać w tem zjawiska uderzającego i dla zarządu sprawiedliwości interesującego, jeżeli tylko sędzia hipoteczny takie fałszywe lub niedokładne plany działów odrzuca.

Lustrator sądowy ma tylko na to zważać, czyli plany działów przez strony przedłożone i przez sąd przyjęte, są należyście sporządzone i czy sąd nie przyjmuje planów wadliwych.

117) Wykreślenie drobnych pozycji hipotecznych. Rozp. z 17 lipca 1888 N. 33 dz. rozp. min. spraw.

Ob. ustawę z 31. marca 1875 N. 52 dz. u. p.*) Obowiązkiem jest sądu zwracać uwagę stron interesowanych na potrzebę wykreślenia hipotecznego drobnych pozycji. (Rozp. min. z 19. lipca 1899 L. 14877 do Podgórze.)

Sąd nie ma obowiązku z urzędu wykreślać prawo zastawu intabulowane dla należytości przenośnych po ich uiszczeniu.

Sąd ma się tylko odnieść ew. do wyższej władzy skarbowej, gdyby powładnad jej instancya skarbowa ociągała się z uczynieniem wniosku na wykreślenie.

118) Przechowywanie aktów urzędu hipotecznego.

Ob. rozp. min. z 17. grudnia 1898 N. 225 dz. u. p.

120) Czy Naczelnik sądu wgląda peryodycznie w urzędowanie urzędu hipotecznego w myśl §. 42 rozp. min. spraw. z 12. stycznia 1872 N. 5. dz. u. p.?

Naczelnik sądu ma kontrolować czynności urzędu hipotecznego peryodycznie w myśl §. 42, i. hip. (Rozp. min. z 14. lipca 1899 L. 11567/99), a kierownik oddziału sądowego w myśl §. 309 i. s. rejestra i zapiski miesięcznie.

121) Czy sędziowskie załatwienia stosują się ile możliwości do przepisu §. 108. i. s. ust. ost. lub też w niedopuszczalny sposób także przez notatkę dozwoleń?

Urzednikowi kancelaryjnemu, który ma wykonać wpis, należy dostarczać uchwałę w takim brzmieniu, w jakim ma się ją wydać stronie.

(§. 182 i. s. i rozp. z 19. września 1896 N. 31 dz. rozp. min.)

*) Moc obowiązująca tej ustawy przedłużono ustawą z 28. grudnia 1890. N. 234. dz. u. p. bez oznaczenia terminu, Rozporządzeniem z 17. czerwca 1888, N. 33. dz. rozp. zalecił Min. pouczać strony o dobrodziejstwach odnośnej ustawy a zwłaszcza opiekunów i zastępców osób niewłasnowolnych.

122) O ile urzędnicy kancelaryjni przyjmują protokolarnie ustne wnioski stron? (§. 321^{o 7} i. s.)

Należy pouczająco wpływać na urzędników kancelaryjnych i tem samem umożliwić im przyjmowanie protokolarnych wniosków na dozwole nie wpisów hipotecznych w wypadkach łatwiejszych.

(Rozporządzenie ministeryalne z 22. stycznia 1901 L. : 23672/00 do Gorlic.)
Nie jest usprawiedliwionem nieprzyjmowanie do protokołu ustnie wniesionych próśb hipotecznych, gdy wartość przekracza 600 koron.

(Reskr. min. z 22. stycznia 1901 L. 26362/00 do Krosna.)

(Ob. reskrypt ministra sprawiedliwości z 14. sierpnia 1900 L. 16172 Nr. 211 zb. czerw.)

123) Czy wpisy do ksiąg gruntowych uskutecznią się zgodnie z przepisami ustawy. Czy układ wpisów odpowiada urzędowym przykładom?

Należy trzymać się wydauch urzędownie: „Beispiele von Bescheiden, Eintragungen und Bestättigungen von Eintragungen in Grundbuchsangelegenheiten“ (15. Heft der Handausgabe der oesterreichischen Gesetze und Verordnungen) i „Beispiele bücherlicher Anmerkungen auf Grund der Executionsordnung.

(Zesz. XVIII dz. rozp. min. z r. 1898)

124) Lustracya innych działów urzędu hipotecznego.

Zarządzenie, aby dowody doręczeń w sprawach hipotecznych składano do aktów hipotecznych, stoi w sprzeczności z §. 5. rozp. min. z 17 grudnia 1898 N. 225 dz. u. p., wedle którego mają one być w porządku liczb czynności ułożone rocznikami lub wedle części roku i osobno od innych aktów hipotecznych pod twardemi okładkami przechowywane. (Reskr. min. z 19 czerwca 1899 L. 12127 do Ropezyc).

Nie ma przepisu, któryby nakazywał aby protokoły w §§. 1 i 262 i s. wspomniane oznaczano datą ich wciągnięcia do dziennika; -- tego rodzaju podań nie potrzeba nawet utrzymywać w osobnej ewidencji przez wpis w rubryce „uwaga“ dziennika hipotecznego zamieszczony. (Reskr. min. z 19 czerwca 1899 L. 12127).

Nie należy przepisu §. 10 rozp. min. z 17 grudnia 1898 N. 225 dz. u. p. w ten sposób tłumaczyć, jakoby on zmieniał przepisy §. 126 i s., o ile one mają na myśl przesyłanie tam wspomnianych aktów do prowadzącego księgę gruntową „bez pośrednictwa biura wpływu“. Ministerstwo nie podziela zapatrywania, że wszystkie tego rodzaju protokoły mają być oddawane do biura wpływu, a dopiero stamtąd iść do prowadzącego księgi gruntowe.

Gdyby takie zapatrywanie było uzasadnione, w takim razie dla utrzymania konsekwencji musiałby sam prowadzący księgi gruntowe nawet prośby protokolarne, przez siebie spisane, najpierw odesłać do biura wpływu, a następnie stamtąd je na powrót odbierać, czego atoli nigdy nie zamierzano.

Celem postanowienia §. 10 wyżej powołanego rozporządzenia jest stworzenie pewności, że prowadzący księgę gruntową w chwili, w której otrzyma pisanie do biura wpływu wniezione podania, będzie miał także w rękę wszystkie aż do tej chwili spisane protokoły, zdążające do hipotecznego wpisu tak, aby mógł natychmiast uskutecznić w dzienniku hipotecznym wpis pierwszeństwo uzasadniający i postępować przytem według ściśle chronologicznego porządku (chwila wejścia podania i chwila zakończenia protokołu). (Reskr. min. z 14 lipca 1899 L. 14197 do Nowego Sącza).

Prowadzenie osobnego zapisku na odmowne uchwały jest wprawdzie w myśl końcowego ustępu §. 2 rozp. z 17 stycznia 1872 N. 5. dz. u. p. §. 77^a i s. w mocy utrzymanego dopuszczalne, jeżeli tylko zakres czynności sądu usprawiedliwia założenie takiego zapisku, jednak nie należy wtedy dat uwidocznionych w powyższym za-

pisku wciągać także do dziennika hipotecznego. (Reskr. min. z 25 lipca 1899 L. 15593 do Bochni).

126) Uwagi o merytorycznym traktowaniu spraw.

Przy uchylaniu wadliwości podań tabularnych w krótkiej drodze zarządzaniem nie należy przepisać §. 89 i s. ze względu na przepis §. 93 u. h. zbyt swobodnie stosować. (Reskr. min. z 15 czerwca 1899 L. 6208/99).

Rozstrzygnięcie kwestyi, czy §. 128 p. c. w całej rozciągłości należy zastosować także do podań o udzielenie czasokresu do usprawiedliwienia adnotacyi, należy pozostawić judykaturze. W tym kierunku można co najwyżej zwracać uwagę sądów na postanowienia §. 43. u. hip. (Reskr. min. z 4 grudnia 1899 L. 21136).

VI. Sprawy spadkowe.

131) Prowadzenie rejestru A.

Po bezmajątkowych pod władzą ojcowską zostających małoletnich dzieciach można zaniechać sporządzania aktów zejścia (51² pat. niesp.). Jeżeli jednak taki akt zejścia sporządzono, to należy on do rejestru A.*).

132) Prowadzenie spisu imiennego do rejestru A, lub wprowadzonego w tegoż miejsce alfabetycznego rejestru zmarłych.

Jeżeli odpowiedź na to pytanie opiewa, że Sąd prowadzi tak spis imienny do rejestru A. jak i rejestr zmarłych, w takim razie należy zauważyć, że w myśl §. 254° i s. jeden z tych zapisków winien odpaść. (Reskr. min. z 15 czerwca 1899 L. 10598/99).

Jeżeli Sąd aż do chwili wprowadzenia w życie nowej instrukcyi nie prowadził alfabetycznego rejestru zmarłych, w takim razie na przyszłość winien prowadzić tylko spis imienny do rejestru A. (§. 254 i s. reskrypt min. z dnia 16 czerwca 1899 L. 10748/99).

Prowadzenie spisu imiennego do rejestru P. oddzielnie od innych łącznie prowadzonych spisów imiennych nie odpowiada przy mniejszych sądach postanowieniu §. 255³ i s. (Reskr. min. z 15 września 1899 L. 16146/99 Praes. lw. 9848).

Jeżeli ze względu na rozmiar wpisów do rej. Nc. wyszukanie spraw byłoby za trudnem, może być i do rejestru Nc. prowadzonym spis imienny (Odp. Min. spr. do §. 254 i s.).

134) Czy i w jakich odstępach czasu przedkładają prowadzący księgi metrykalne sądowi wykazy zaszłych wypadków śmierci?

Ewentualne zażalenia na urzędy metrykalne należy po myśli ust. 17. rozp. min. z 24 kwietnia 1900 N. 8267 wnosić tylko za pośrednictwem przełożonego Prezydium sądu kolegiального. (Ob. uw. ad. 137).

135) Czy akty zejścia przedkładają urzędnicy sądowi i notaryusze lub gminy? Czy w ostatnim wypadku przyznaje się naczelnikowi gminy jaką należytość?

136) Czy organa, które mają przedkładać akty zejścia, są w zwłoce? Liczba spraw zaległych?

Postępowanie, wedle którego polecenia sporządzenia aktów zejścia wydaje się tylko w tych wypadkach, w których prawdopodobnie pozostał majątek lub ma-

*) Ob. zb. czerw. N. 210. i 3. str. 501.

łoletnie sieroty, sprzeciwia się postanowieniu §§. 36 i 51 ces. pat. z 9 sierpnia 1854 N. 208 dz. u. p.

137) Liczba zaległych spraw spadkowych; z jakiego czasu pochodzą najdawniejsze? Ile z nich: a) doprowadzono do stadium wymiaru należytości: 1) z lat dawniejszych, 2) z roku bieżącego, b) ile pozostaje jeszcze w toku postępowania sądowego 1) z dawniejszych lat, 2) z roku bieżącego?

Polecenie, aby w wypadkach opieszałości w wymiarze należytości spadkowych wnosił Sąd zażalenie bezpośrednio do c. k. krajowej Dyrekcyi Skarbu, z pominięciem przełożonego Prezydum Sądu kolegiального, sprzeciwia się wskazówkom ustępu 17. rozp. min. z 24 kwietnia 1900 L. 8267 (Reskr. min. z 10 listopada 1900 L. 19887 do Oświęcima (Ob. uw. ad 134)*).

138) Wedle jakich zasad rozstrzyga się, czy przeprowadzenie pertraktacyi spadkowej (przygotowanie aktów potrzebnych do wyjednania przyznania) ma być poruczone notaryuszowi czy też urzędnikowi sądowemu?

Rozp. z 28 czerwca 1850 N. 256 dz. u. p. w Galicyi nie obowiązuje.

141) Czy sąd bez wyjątku wymierza i ściąga należytości notaryusza?

Do uchwały sędziowskiej załatwiającej akta spadkowe przez notaryusza przedłożone należy tylko oznaczenie wysokości należytości komisarzkich, (gdyż od tego przysłuża tak stronie jak i komisarzowi sądowemu prawo rekursu), nie należy zaś do tej uchwały wezwanie do zapłaty.

Ściąganie należytości należy wyłącznie do urzędnika czuwającego nad wpłatami. Kancelarya oddziału niespornego ma na podstawie uchwały sądowej oznaczającej wysokość należytości komisarzkiej wystawić cedułkę należytościową, a urzędnik czuwający nad wpłatami wydać nakaz zapłaty z terminem ośmiodniowym. (Reskr. min. z 26 sierpnia 1899 L. 17762 do Ropczyc).

Przeciw notaryuszowi, który przyjmuje należytość bezpośrednio od strony, należy wdrożyć urzędowanie po myśli rozdziału X. ust. not. (Reskr. min. z 3 lutego 1900 L. 27526/99 do Mielca i okólnik c. k. wyższego Sądu krajowego we Lwowie z dnia 27 marca 1897. L. 4281. Nr. 3. zb. czerw.).

142) Czy zwłaszcza przy małych i mniej trudnych spadkach przeprowadza się postępowanie spadkowe równocześnie z inwentowaniem spadku (§§. 116 i 151 ces. pat. z 9. sierpnia 1854 N. 208 dz. u. p.)?

Należy zaniechać praktyki odbywania czynności urzędowych pozasądowych tylko w godzinach popołudniowych, gdyż uniemożliwia ona tak pożądane łączenie zamiejscowych czynności urzędowych (Reskr. min. z 27 grudnia 1899 L. 19832/99. Ob. uw. ad. 87).

143) Czy nieruchomości inwentuje się i szacuje zawsze na miejscu? Czy ustala się wartość także w inny sposób?

Jeżeli wypośredkowanie wartości następuje na podstawie multiplum podatkowego, inwentacya na miejscu jest zbędną.

Inwentacya ma podwójny cel: zbadanie i spisanie części składowych majątku spadkowego i uzyskanie podstaw do ocenienia (§. 97. pat. niesp.). Sposób, w jaki

*) Ob. dz. rozp. min. spr. z 1902 N. 50.

zbadać należy części składowe majątku, określa §. 98. pat. nieesp. Sposób, w jaki zbadać należy części składowe majątku, określa §. 98. pat. nieesp. Obejrzenie dóbr i ruchomości nie jest we wszystkich wypadkach potrzebnem, może być przedsięwzięte, ale może być też przez przesłuchanie spadkobierców, krewnych, domowników, wgląd w księgi gruntowe, operaty katastralne i przesłuchanie osób, znających nieruchomości, zastąpione.

Jeżeli czynność urzędowa z innych powodów odbywa się na miejscu, w takim razie nie należy obejrzenia pomijać jako najlepszego sposobu zbadania części składowych majątku spadkowego.

Sposób, w jaki należy ustalać wartość, określony jest w §. 102 pat. nieesp.; w myśl tych przepisów ocenienie dla celów przewodu spadkowego jest tylko wówczas potrzebnem, jeżeli żąda go jeden ze spadkobierców lub jeżeli w celu obliczenia części obowiązkowej, albo z innych powodów okazuje się ono niezbędnem. Tylko dlatego, że są małoletnie, lub pod opieką stojący spadkobiercy, nie należy zarządzać oszacowania, jeżeli nie ma obawy ukrócenia legitymy n. p. dlatego, ponieważ ma miejsce dziedziczenie z ustawy, a spadkodawca przekazał tylko nieznaczne zapisy.

Jeżeli zatem ocenienie w danym wypadku nie jest potrzebnem, wówczas można ustalić wartość gruntów i budynków na podstawie ostatniego oszacowania lub na podstawie wartości przyjętej przy poprzedniej zmianie posiadania.

Przy gruntach i domach czynszowych można wstawić do inwentarza wartość obliczoną wedle ilości opłacanych podatków. Jeżeli brak takich dat lub poprzednie oszacowania i kontrakty z powodu upływu dłuższego czasu stały się nieprzydatnemi, natenczas należy budynki nie podlegające podatkowi domowo-czynszowemu, a więc zwykle domy na wsi szacować.

W tym punkcie należy się oświadczyć, czy celem inwentary majątku spadkowego z reguły deleguje się komisją na miejsce, czy też i pod jakimi warunkami następuje ustalenie wartości bez komisyonowania w kancelaryi sądowej?

144) Czy sąd przeprowadza spadki przez urzędników sądowych inwentowane?

(Rozp. z 21 grudnia 1881. L. 9040).

Jeżeli inwentarz spadku sporządza sąd, niedopuszczalnem jest poruczenie przewodu spadkowego notariuszowi, owszem sąd ma postąpić dalej w myśl §. 151. pat. ces. z 9 sierpnia 1854 N. 208 dz. u. p. (Reskr. min. z 19 lipca 1899 L. 14877 do Podgórze).

Rozporządzenie Nr. 42 dz. rozp. z r. 1896 poleca, aby przy działach spadkowych strzeżono prawa stojących pod pieczę sądową zachowkobierców, t. j., aby sumę zachowkową zabezpieczono hipotecznie, a zarazem w taki sam sposób zabezpieczono prawo do odpowiednich procentów od dnia śmierci, tudzież prawo wypowiedzenia kapitału półrocznie lub kwartalnie. Rozp. Min. Skarbu L. 29098/96 uwalnia od opłaty oświadczenie złożone przed sądem przez jednego dziedzica, iż obejmuje spuściznę i obowiązuje się wypłacić dziedzicom ich części, jeżeli to oświadczenie złożono w kontekście protokołu pertraktacyjnego wraz z innymi aktami postępowania. Sporządzony taki dokument działu po zakończeniu pertraktacji podlega osobnej opłacie.

148) Czy należyście wypełnia się karty wymiarowe i udziela urzędowi wymiaru należytości?

Rozporządzeniem Min. spraw. z 7 października 1899 N. 38 dz. rozp. miu. wprowadzono nowe karty wymiarowe, gdyż ces. rozp. z 16 sierpnia 1899. N. 158 dz. u. p. uchyliło kompetencję sądów do wymierzania należytości od przenoszenia prawa własności nieruchomości.

(C. d. n.)